

חיסונים

מהו חיסון ?

החומר המוזרק לגוף בחיסון מכיל את החידקים או הנגיפים גורמי המחלה בצורת מוחלשת או מומתת. בצורה כזו הם אינם יכולים לגרום למחלה בגוף, אולם הגוף לומד להכיר אותם ומפתח מנגנוני הגנה ייחודיים נגד אותם גורמי מחלה (יצירת נוגדנים וזיכרון חיסוני). במידה ויחשף הילד בעתיד לגורם המחלה בצורתו הטבעית יזהה הגוף את גורם המחלה ויפעל במהירות לניטרולו- ובכך ימנע התפתחות מחלה.

מכאן חשיבות החיסון- למרות שהחיסונים אינם חובה חוקית הם מומלצים מאוד היות והם מגינים על הילד מפני מחלות קשות, אשר בחלקן מסכנות חיים או גורמות לתופעות לוואי קשות.

כנגד אילו מחלות מתחסנים ?

בסל הבריאות כלולים חיסונים כנגד המחלות הבאות:

- דלקת כבד B- מחלה נגיפית התוקפת את הכבד. המחלה אינה עוברת באויר- ומועברת רק במגע עם דם נגוע או הפרשות גוף אחרות. המחלה גורמת לדלקת של הכבד שיכולה להתבטא בצהבת, בחילה, הקאה וחוסר תאבון. בהמשך עשוי הנגיף לגרום לדלקת ממושכת המובילה לשחמת כבד, סרטן כבד ומוות. החיסון כנגד המחלה ניתן ב- 3 מנות של זריקה תוך שרירית: לאחר הלידה, בגיל חודש ובגיל חצי שנה. החיסון מכיל חלבון המופק בהנדסה גנטית ואינו מכיל את גורם המחלה. אין לחיסון תופעות לוואי מיוחדות.
- שיתוק ילדים- פוליו- מחלה נגיפית הפוגעת במערכת העצבים ועשויה לגרום לשיתוק בגפיים או בשרירי הנשימה אשר יכול לגרום לנכות מתמשכת או למוות. החיסון ניתן בזריקה תוך שרירית בגיל חודשיים, ארבעה חודשים, שישה חודשים, ומנה נוספת בגיל שנה. החיסון הניתן כיום הוא חיסון מומת שאינו גורם לתופעות לוואי מיוחדות.
- המופילוס אינפלואנזה B- חידק אשר יכול לגרום לדלקת בקרומי המוח- מחלה שעלולה לגרום לנזק קבוע במערכת העצבים הכולל פיגור שכלי, חרשות ופרקוסים. החיסון ניתן בזריקה תוך שרירית בגילאים 2, 4, 6 ו- 12 חודשים.
- דיפתריה- מחלה הנגרמת על ידי חידק אשר מפריש טוקסין (רעלן) הפוגע במערכות הגוף השונות כמו הלב, מערכת העצבים ומערכת הנשימה. המחלה נקראת גם קרמת היות ובמחלה עשוי להווצר קרום עבה המכסה את הלוע ומקשה על הנשימה. החיסון ניתן בגילאי 2, 4, 6 ו- 12 חודשים, ובנוסף בכיתה ב' ובכיתה ח'.
- טטנוס- מחלה הנגרמת כתוצאה מרעלן המופרש על ידי חידק הטטנוס. הרעלן גורם לכיווץ יתר של השרירים הגורם לכאב רב, ולהפרעה בשרירי הנשימה. החיסון ניתן בזריקה בגילאי 2, 4, 6 ו- 12 חודשים, ובנוסף בכיתה ב' ובכיתה ח'.
- שעלת- מחלה חידקים המתבטאת בשיעול קשה הנמשך חודשים רבים. בילדים קטנים עלולה המחלה לגרום לדלקת ריאות ודלקת מוחית שעלולות לגרום למוות או לנכות קשה. החיסון ניתן בגילאי 2, 4, 6 ו- 12 חודשים.
- חצבת- מחלה נגיפית המתבטאת בפריחה כלל גופית, דלקת גרון, דלקות בעיניים, שיעול וחום. המחלה עלולה לגרום לפגיעה מוחית או לפגיעה בדרכי הנשימה. החיסון ניתן בגיל שנה ושוב בכיתה א'.
- חזרת- מחלה נגיפית המתבטאת בחום ונפיחות בלוטות הרוק אשר יכולה לגרום לסיבוכים מוחיים, לחרשות, ולפגיעה באשכים ובפריון. החיסון ניתן בגיל שנה ושוב בכיתה א'.
- אדמת- מחלה נגיפית המתבטאת בפריחה כלל גופית ובחום. המחלה מסוכנת בעיקר אם היא מופיעה בנשים הרות היות והנגיף יכול לגרום למומים קשים בעובר. החיסון ניתן בגיל שנה ושוב בכיתה א'.
- הפטיטיס A- מחלה נגיפית התוקפת את הכבד. המחלה עוברת במזון ובמים מזוהמים, וכן מאד לאדם. המחלה יכולה לגרום לפגיעה כבדית המתבטאת בצהבת, חום, בחילה והקאה, אולם לעיתים גם הרס קשה של הכבד ומוות. החיסון ניתן בגיל 18 חודשים ושוב בגיל שנתיים.

- אבעבועות רוח- מחלה נגיפית מדבקת מאוד המתבטאת בחום גבוה עם פריחה שלפוחיתית. המחלה יכולה להסתבך ולגרום לדלקת ריאות או דלקת מוחית, זיהומי עור, ופגיעה כליתית. המחלה קשה יותר אם היא מופיעה במתבגרים או מבוגרים. החיסון ניתן כחלק מסל הבריאות החל משנת 2008 – בגיל שנה, ובכיתה א'.

מהו שילובי החיסונים המקובלים ?

- חיסון מחומש- מדובר בחיסון המורכב מחיסונים כנגד דיפתריה, טטנוס, שעלת, המופילוס אינפלואנזה B ופוליו.
- MMR- חיסון משולב כנגד חצבת, חזרת ואדמת.

האם ניתן להתחסן כנגד מחלות נוספות ?

ישנן מחלות האופיניות למדינות טרופיות ושאינן נפוצות בארץ. כנגד מחלות אלו יש להתחסן במקרה של נסיעה לאיזור נגוע במחלה.

בנוסף- קיימים מספר חיסונים אשר אינם נמצאים עדיין בסל הבריאות אולם מאושרים לשימוש ונמצאים בסל הביטוח המשלים של קופות החולים. חיסונים אלו כוללים :

- החיסון כנגד פנאומוקוק- פנאומוקוקים הם חיידקים אשר עוברים בטיפות דרך האויר ובמגע- ועלולים לגרום לזיהומים קשים של קרומי המוח, לדלקות ריאות ולדלקות אוזניים. דלקת קרום המוח עלולה לגרום להוותרות של נכות קבועה או פגיעה נוירולוגית קשה אחרת. החיסון מכון כנגד 7 זנים של חיידקי פנאומוקוק. הוא ניתן בארבע מנות: גילאי 2, 4, 6 ו- 12 חודשים. החיסון נכלל בסל הבריאות עבור ילדים הנמצאים בסיכון גבוה למחלה הנגרמת על ידי פנאומוקוק- ילדים הסובלים מהפרעה בפעילות הטחול, אנמיה חרמשית, ילדים הסובלים מהפרעה במערכת החיסון, מושתלי איברים, מחלות כליות קשות ועוד.
- נגיף הרוטה- נגיף רוטה הוא גורם שכיח לשלשול קשה בילדים רכים. הנגיף עובר בקלות במגע מאדם לאדם, וגם דרך מים. החיסון מקטין את חומרת המחלה המתפתחת בעקבות חשיפה לנגיף רוטה ומונע אשפוזים בעקבות שלשול זיהומי קשה. החיסון ניתן בטיפות לתוך הפה ולא בזריקה. החיסון מיוצר על ידי שתי חברות- האחד: רוטהטק ניתן בגילאי 2, 4 ו- 6 חודשים. השני : רוטהריקס ניתן בגילאי 2 ו- 4 חודשים. החיסונים מועדים לתינוקות בלבד ואינם ניתנים במבוגרים.
- HPV- משפחת נגיפי הפפילומה היא משפחה רחבה של נגיפים. מספר זנים במשפחה זו עלולים לגרום למחלות הכוללות הופעת נגעים יבלתיים באיברי המין (קונדילומה) וחמור מכך- הופעה של סרטן צוואר הרחם. ההדבקה בנגיף מתרחשת בדרך כלל בגיל ההתבגרות על ידי קיום יחסי מין. נכון להיום החיסון מומלץ לנשים לשם מניעת סרטן צוואר הרחם. החיסון מומלץ לבנות מגיל 9 עד 26 שנים והוא ניתן בשלוש מנות.

מתי אין לחסן את התינוק ?

במידה והתינוק חולה בתקופה בה הוא אמור לקבל חיסון יש להתייעץ עם הרופא או האחות בטיפת חלב טרם מתן החיסון.